

รธน. มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) และ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖

ผู้ร้องเป็นองค์การอิสระที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีหน้าที่และอำนาจจัดการเลือกตั้งให้สำเร็จตามกรอบเวลา จึงมีอำนาจวินิจฉัยที่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญอันเป็นที่สุด แต่การใช้อำนาจที่อาจส่งผลกระทบต่อ สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลจึงต้องให้องค์กรตุลาการเป็นผู้วินิจฉัย ดังนั้น หากรัฐธรรมนูญบัญญัติหน้าที่ และอำนาจไว้อย่างชัดแจ้ง หรือกรณีที่มีได้บัญญัติไว้ชัดแจ้ง แต่กำหนดรายละเอียดหรือเนื้อหาไว้ว่าเป็นอำนาจ เพื่อให้กระทำการในเรื่องใดและต้องใช้อำนาจอย่างไร การใช้อำนาจนั้นย่อมเป็นที่สุด เว้นแต่การใช้อำนาจนั้น เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลและรัฐธรรมนูญไม่ได้ระบุให้เป็นที่สุด การใช้อำนาจนั้นก็ไม่ใช่ที่สุด

การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของผู้ร้องในการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการใช้อำนาจแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๐ แม้เป็นหน้าที่ และอำนาจจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นอันสอดคล้องต่อภารกิจหลักของผู้ร้อง ตามรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดรายละเอียด หรือเนื้อหาให้ผู้ร้องปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจ ในเรื่องนี้ การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจทั้งสองกรณียังเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญ ไม่ได้ระบุให้เป็นที่สุด การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของผู้ร้องดังกล่าวจึงไม่เป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ ส่วนการสั่งให้ นับคะแนนใหม่ หรือการสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่เฉพาะก่อนประกาศผลการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ เป็นการ ใช้อำนาจในลักษณะเดียวกับการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง และสั่งให้ดำเนินการ เลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย หรือทุกหน่วย ตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แม้การใช้อำนาจดังกล่าวอาจส่งผลต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่บ้าง แต่ไม่ถึงกับเป็นการตัดสิทธิของผู้สมัคร รับเลือกตั้งรายใด ประกอบกับการเลือกตั้งจำเป็นจะต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วตามกรอบเวลา การใช้ อำนาจของผู้ร้องกรณีนี้จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจอันเป็นที่สุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๖)

ย่อโดย นายกล้า สมุทวณิช
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นายปฐมพงษ์ คำเขียว
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นางสาวพรพินี ปลุกเจริญ
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๒

นางสาวสุวัชรีย์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายอติเทพ อูยยะพัฒน์
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ตรวจ

นายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไฉ
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รักษาการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ